

Прокудін Юрій Миколайович (1911-1992)

учений-ботанік, професор Харківського університету

Основні дати життя і діяльності

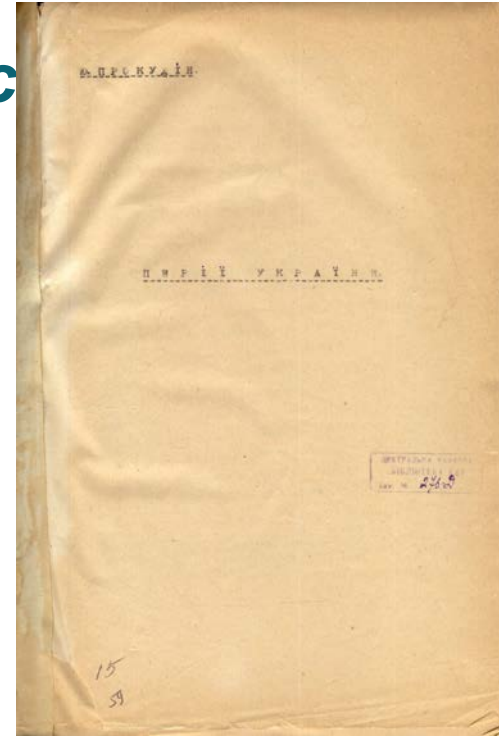
- Народився 15 лютого 1911 р. в м. Херсон, у родині фельдшера.
- 1928-1931 рр. - навчався у Херсонському інституті соціального виховання за спеціальністю “агробіологія”.
- Після закінчення інституту деякий час працював учителем біології.
- З 1933 р. навчався в аспірантурі Науково-дослідного інституту ботаніки Харківського державного університету (сектор систематики квіткових рослин, яким керував на той час відомий ботанік Михайло Васильович Клоков).

Вся трудова і наукова діяльність Ю.М. Прокудіна була пов’язана з Харківським університетом.

М.В. Клоков

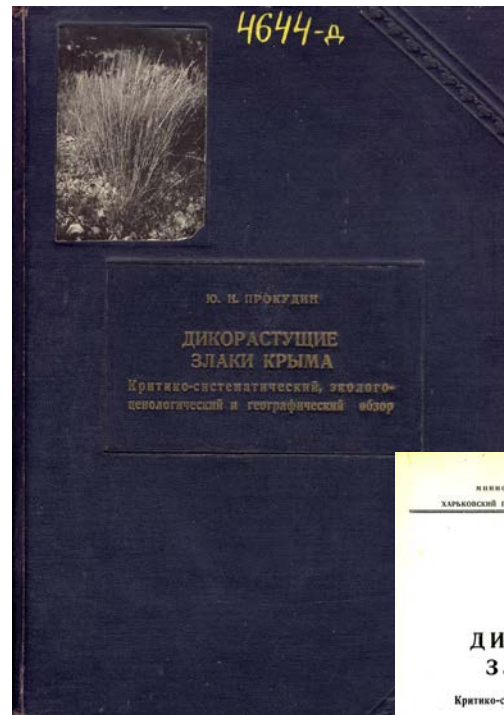
- Після захисту кандидатської дисертації, у 1937 р., за темою “Пирії України” був залишений на роботі в інституті, спочатку науковим співробітником ботанічного саду, пізніше в секторі квіткових рослин інституту ботаніки.

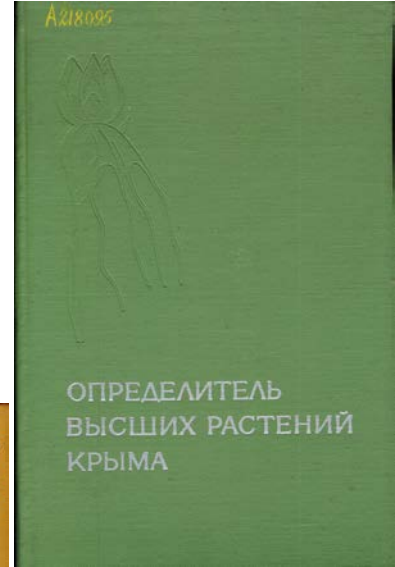
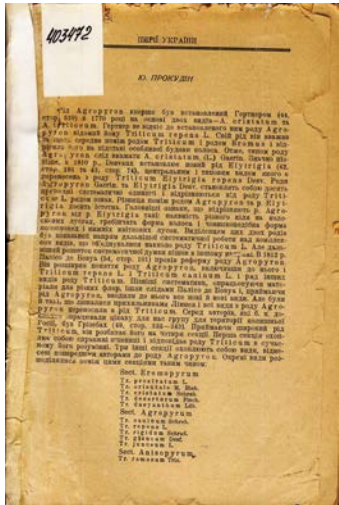
- З 1939-1940 р. - науковий співробітник сектору рослин інституту ботаніки Харківського державного університету.
- 1940-1941 рр. - доцент кафедри вищих рослин ХДУ.
- З 1941-1944 рр. - працював у евакуації у м. Кзил-Орда (доцент кафедри ботаніки).
- Протягом 40 років керував ботанічною кафедрою: з 1946 по 1971 - кафедрою вищих рослин, з 1971-1986 - об'єднаною кафедрою нищих і вищих рослин.
- У 1951 році - захистив докторську дисертацію “Дикорастущие злаки Крыма” у 3 томах.

Керовані Ю.М. Прокудіним дослідження ботаніків кафедри ХДУ в першій половині 50-х років були пов'язані із завданнями перетворення природи, підвищення кормової бази тваринництва, травопільної системи землеробства та іншими практичними питаннями.

- з 1952 р. - професор Харківського університету.
- 1956-1988 рр. - голова Харківського відділення Українського ботанічного товариства.
- 1963 р. - обраний деканом біологічного факультету.
- 1966-1977 рр. - голова Ученої ради ботанічного саду ХДУ.
- 1984-1988 рр. - член редколегії “Украинского ботанического журнала”
- Помер Юрій Миколайович Прокудін 12 вересня 1992 року.

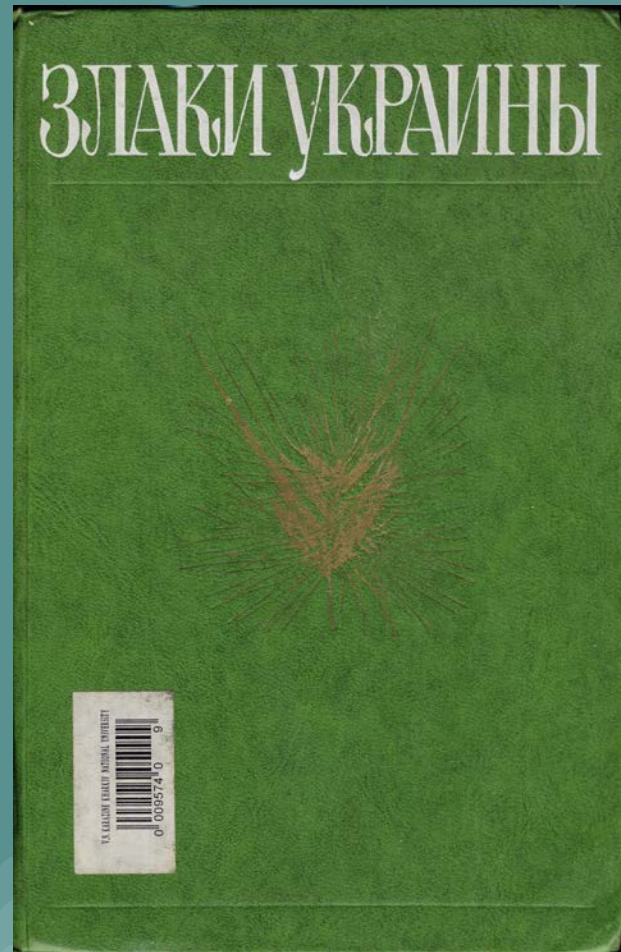
Ю.М. Прокудін - один із видатних спеціалістів у галузі дослідження дикорослих злаків України. Ним опубліковано 120 наукових праць, переважна більшість яких присвячена саме цим рослинам. Серед них: “Пыреи Украины” (1938), “Злаки флоры Украины” (1951), “Злаки Украины и их использование в системе земледелия” (1953), “Визначник рослин УРСР” (1965), “Дикорастущие злаки Крыма и проблема происхождения и развития крымской флоры” (1966), “Определитель растений Крыма” (1972), “Визначник рослин Українських Карпат” (1977), “Определитель высших растений Украины” (1987,1999), який вийшов у світ під загальною редакцією Ю.М. Прокудіна.

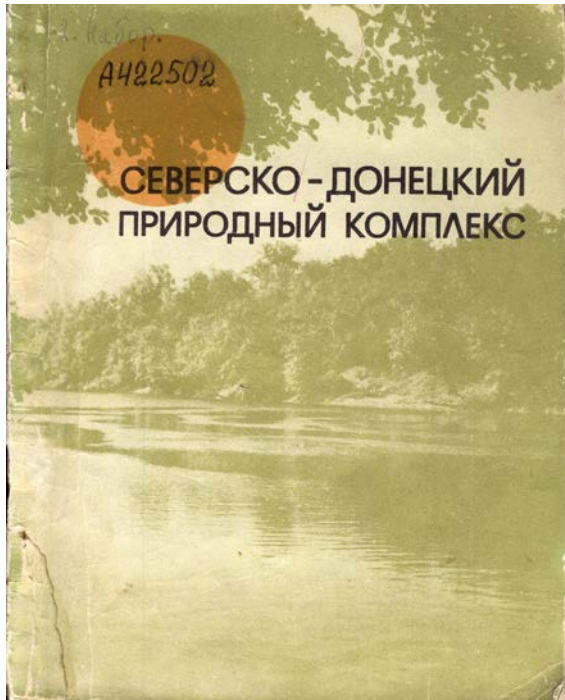
Під керівництвом Ю.М. Прокудіна у Харківському університеті сформувався новий, комплексний напрямок з вивчення злаків із застосуванням різних методів дослідження.

Підсумки комплексного біосистематичного визначення злаків України були висвітлені в статтях Ю.М. Прокудіна, опублікованих у 1970 р. в “Українському ботанічному журналі”, в “Ботаническом журнале”, а також в його доповідях і виступах на з’їздах Всеукраїнського та Українського ботанічного суспільства.

У 1977 році, у видавництві “Наукова думка” вийшла з друку монографія “Злаки України” (Ю.М. Прокудін із співавторами), яка містить в собі підсумки багаторічного біосистематичного дослідження цієї важливої родини злаків на території України харківськими ботаніками. Ця монографія викликала величезний інтерес не тільки у радянських біологів, а і зарубіжних.

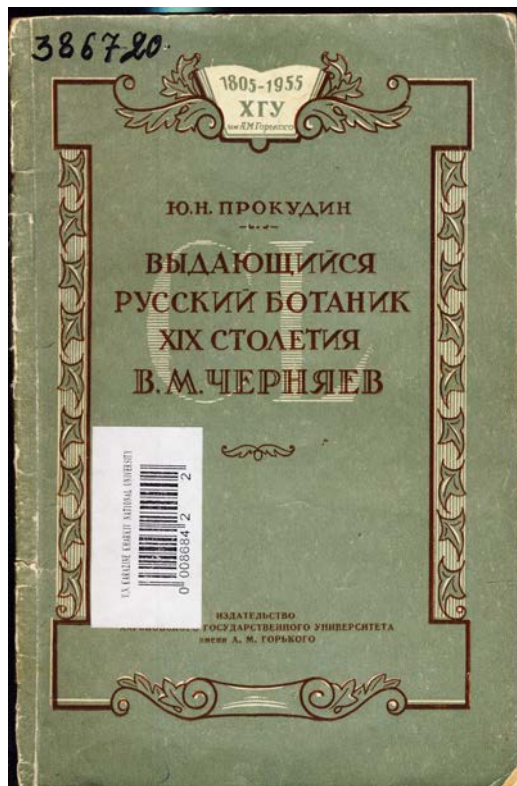

Охорона навколишнього середовища дуже привертала увагу Юрія Миколайовича Прокудіна. Він організував широкомасштабні наукові дослідження по вивченню флори басейну Сіверського Дінця та обґрунтував необхідність створення природного парку в середній течії річки. За його редакцією вийшла в світ книга «Северско-Донецкий природный комплекс», підсумок роботи колективу вчених різних факультетів Харківського університету.

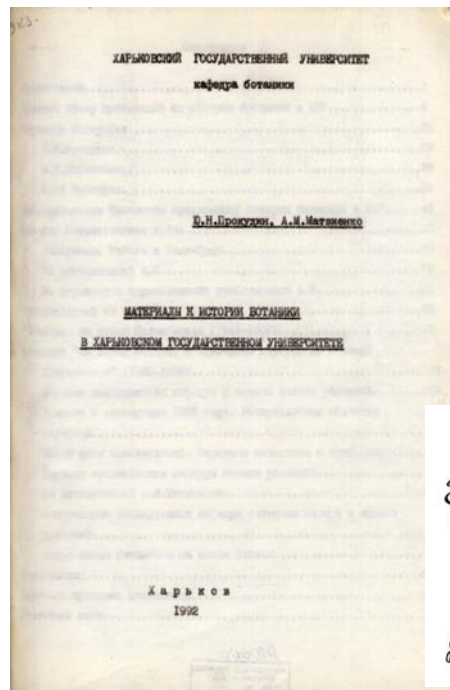

Ю.М. Прокудін із співробітниками

Ю.М. Прокудин автор біографії видатного ботаніка, дослідника флори України, професора Харківського університету Василя Матвійовича Черняєва (1794-1871).

У ЦНБ зберігається робота Ю.М. Прокудіна та О.М. Матвієнко "Материалы к истории ботаники в Харьковском государственном университете (1992)" з дарчим підписом.

*В дар
Центральной научной
библиотеке ХГУ
от авторов.
Февраль, 1993.*

У роботі над виставкою була використана література:

- Юрий Николаевич Прокудин - профессор Харьковского университета : библиографический указатель / Харьковский государственный университет им. А.М. Горького, Центральная научная библиотека, Михаил Григорьевич Швалб . – Харків : Издательство ХГУ, 1991 . – 33 с.
- Догадина Т.В. Юрий Николаевич Прокудин // Каразинские естественнонаучные студии. Материалы международной научной конференции 1-4 февраля 2011 г., Харьков / Х.: Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина, 2011.- С. 9-12 <http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/2906>

Інтернет-посилання

https://cdnta.archives.gov.ua/images/opis/CDNTAU_P-209_1.pdf

(ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ)

Андрей Рябоконт. Юрий Прокудин. 100 лет со дня рождения

<https://www.chitalnya.ru/work/2449568/>

